

„Edinost“
izhaja enkrat na dan, razen nedelj in
praznikov, ob 6. uri zvečer.
Naročnina znaša:
Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni
Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priloženih naročilnic se upravnice ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvt.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvt.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasiilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasti
se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zbirave, do mači oglasti itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema uredništvo. Naročnino in oglase je plačevati laco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejema inserterov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst. r.

Isdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Govor delegata dra. Ferjančiča

v plenarni seji avstrijske delegacije dne 13. januarja 1900.

Vprašanje izseljevanja.

Visoka delegacija! Ob razmotrivanju vnanje politike nastaja vsikdar vprašanje, v kateri smeri da država v vnanjih odnosih daje izraza svojim koristim in kako hoče uresničiti te koristi?

Iz ekspozicija, ki ga je gospod minister za vnanje stvari podal v oddelkih delegacije, smo izvedeli z zadoščenjem, da se v novejši čas pozornost obrača predmetom, ki so bili zanemarjeni do sedaj.

Vodstvo urada za vnanje stvari toži po pravici o nedostatkih in nepristojnosti v trgovinski politiki in išče po remedurii. Omenja, da bi bila reforma in povzdiga konzularstva v stanu, da vsaj nekoliko odpomoreti; posebno omenja neki povsem novi predmet, opaža namreč, da je potrebno, da se vprašanje izseljevanja uredi, da se to vprašanje spravi v gotov zistem, posebno, ker se je dosedanje stališče, katero je država zavzemala nasproti temu vprašanju, pokazalo povsem brez učinka. Gledalo naj bi se sedaj na to, da mnogoštevilni izseljenci ne bodo, kakor se sedaj v resnici godi, izgubljeni za domovino, marveč naj se izseljevanje uredi in uravna na ta način, da izseljenci vendar obranijo svoj narodni čut, svoje pripadništvo k državi in da bodo v tem vzajemnem razmerju z domovino dajali četudi le omejeno tržišče za razpečevanje domačih produktov.

To so tako dragocena vzpodbujanja v ekspoziciji, ali več nego vzpodbujanja na vse zadnje vendar niso.

Ako se rešenja teh vprašanj ne lotimo energično, smemo biti zagotavljeni, da mine še mnogo časa, predno ta vprašanja zadobe konkretne oblike.

Naša vnanja trgovina in druga železniška zveza s Trstom.

Vodstvo vnanjih stvari je naglašalo s posebnim povdankom, da bi popolnjenje naše sile na morju izredno pospešilo povzdigo naše vnanje trgovine, naše trgovinske politike in ono je tako popolnjenje naše sile na morju označilo naravnost kakor glavno sredstvo, da dospemo do tega cilja. Jaz priznavam to okolnost. Ali kakor razmere stoje, in ako pošteno v tem vprašanju od strani one druge polovice države, je malo nade, da bi skoro prišli do boljših odnosov v tem pogledu. Vendar pa stvar ne sme ostati tako kakor je sedaj.

Potrebno je torej, da mislimo na bliže ležeča sredstva, s katerimi bi povzdignili vnanjo trgovino. Jaz si dovoljujem navesti tako sredstvo, in sicer jako izdatno sredstvo, ki bi bilo v stanu našo vnanjo trgovino povzdigniti na boljše stopinjo. To sredstvo je druga železniška zveza s Trstom. Dokler je Avstrija le po prožnicah južne železnice zvezana s morjem, s Trstom, ne more biti govora o znatni povzdigi vnanje trgovine. Vodstvo vnanjih stvari bi si torej pridobilo posebno zaslugo, ako bi tudi se svoje strani z vso energijo delalo za gradnjo druge železniške zveze s Trstom. O tem pa naj ne pušča in ne sme puščati iz vida, da je ta druga zveza s Trstom določena v to, da povspešuje avstrijsko trgovino in ne trgovino nemške države. V ta namen naj se potegne za ono črto, ki bo naravnost iz srea Avstrije, iz na industriji bogate Češke, vodila naravnost do morja, ne pa za ono črto, ki bi Južno Nemčijo vezala s morjem. Vodstvo urada za vnanje stvari, ako se vname za to vprašanje, naj postreže tudi neki drugi aktualni potrebi. Kajti odnošaji na južni železnici, gospoda moja, so v resnici postali nevdzdržljivi. Kdo nima v spominu nesreč o zadnjem Božiču, in kakor

rečeno, vodstvo vnanjih stvari si pridobi za slugo, ako se svoje strani pripomore do remedure teh odnosov. Odnosaji se morejo zboljšati le po drugi železniški zvezi s Trstom. (Pride še.)

Občni zbor „Naše straže“.

(Zvršetak.)

Iz poročila blagajnika, čast. g. stolnega vikarja Smolnikarja, posnemamo sledeči račun o dohodkih in stroških »Naše straže« od ustanovitve do 31. julija 1899.

A. D o h o d k i: Ustanovniki so vplačali 4631.— K, letni udje 1336.10 K, društva 460.— K, darov je bilo 293.36 K, skupaj dohodkov 6720.46 K.

B. S t r o š k i: Posojila 782.12 K, podpore 480.— K, stanovanje 218.40 K, plača uradniku 200.— K, pisarniški stroški 137.90 K, pisarniška oprava 735.76 K, nagrada slugi 22.— K, razni stroški 16.— K, skupaj stroškov; 2592.18 K.

Dne 31. julija 1899. je torej ostal prebitok 4128.28 K.

Do 10. januarja 1900. je ba bilo dohodkov 7654.40 K, stroškov 3603.82 K, prebitok dne 10. januarja 1900. torej 4050.58 K, ki je naložen v »Ljudski posojilnici, poštni hranilnici in v gotovini«. Ves denarni promet znaša do 10. januarja 1900. l. 11.258.22 K.

Društvo je uvelo čekovni račun, kar hode znatno zmanjšalo stroške vpošiljanja denarja.

Gosp. tajnik je zahlučil svoje poročilo z željo, da bi na prihodnjem občenem zboru mogel poročati saj o dvakrat tolikih dohodkih.

Zbor je odobril poročila predsednika, tajnika in blagajnika. Na dnevnem redu je bila volitev pregledovalcev računov. Na predlog dra. Majarona je zbor zvolil: dra. Žitnika, Vatroslava Holza in Viktorja Rohrmann v Ljubljani.

O točki »slučajni predlogi« se je oglašil državni poslanec gosp. prof. Spinčić blizu tako-le:

»Slavni zbor! Večkrat, vsaj enkrat na leto prihajam v Trst, in vsakokrat prihajam z velikim veseljem za voljo tega, ker vem, kako imenitno in za Slovence važno mesto je to, ker vem, da tukaj najdem osebnih prijateljev in prijateljev po političnem prepričanju. Ali s posebnim veseljem sem prišel danes semkaj, zlasti sem bil vesel, ko sem stopil v to dvorano ter sem tukaj zagledal mnogo oseb, katere navadno srečavam tukaj, a poleg njih še mnogo drugih. Posebno me je vzradostil pozdrav g. predsednika. Njemu vračam srčni pozdrav, njemu in vsem, ki so prišli na današnji shod, duhovnikom in posvetnjakom, zlasti tudi gu. županu ljubljanskemu, državnim poslancem, načelu jim predsedniku naše zveze na Dunaju, gu. Povšetju, in deželnim poslancem. Vse pozdravljam prav iz srea prepričan, da je današnji dan začetek uspešnejšega delovanja za narodnogospodarski napredek med Slovenci in Hrvatji. »Naša straža« je že v tej kratki dobi lepo delovala. Jaz podpišem vsako besedo, katere so spregovorili gg. preglednik, tajnik in blagajnik. Mi jim izrekamo srčno zahvalo za njih delovanje in požrtvovalnost v izpolnjevanju svojih dolžnosti. Slišali smo sicer nekaj besed o strankah, o ovirah zaradi katerih se ni moglo tako delovati, kakor bi bilo želeto, slišali smo tudi, da se misli na to, kako bi odstranili te ovire, da ga ne bo med nami človeka, ki bi mogel reči, da je »Naša Straža« kranjska ali štajerska, koroska ali primorska, klerikalna ali liberalna družba, ampak da je edino narodna in gospodarska. Slišal sem, da se v tem oziru

nekaj dela. Srčno pozdravljam to prizadevanje, ki me veseli v sree. Rad bi vedel, kako stoji ta stvar? Ako se kje moremo združiti na kakem polju, se zamoremo in moramo združiti na tem polju. Nadejam se, da se to zgodi. Potem bo to prvi korak za nadaljno skupno delovanje za naš slovenski in hrvatski narod na vseh poljih. Prosim ga, predsednika, naj bi nam povedal, kako stoji stvar glede tega«. (Živahno pritrdjevanje!)

Predsednik g. dr. Krisper se je govorniku zahvalil na njegovih krasnih besedah ter izjavil glede njegovega vprašanja: da se vrši akcija v dosegu kompromisa. On si je štel v dolžnost, odkar je prevzel vodstvo, storiti vse, da se doseže popolna sloga, kajti posebne važnosti je za »Našo stražo«, da sta v njej zastopani obe veliki stranki na Kranjskem, kjer je ognjišče društva. Akcija so se vrši ter je upati, in govornik želi to iz vsega srea, da bi se to uresničilo ter da bi v kratkem moglo načelstvo predložiti za društveno organizacijo kompromisno listo ter da se odpravijo vsi nedostatki, vsako nespozumljenje.

G. dr. Matej Pretner je pozdravil z veseljem izjavo g. dr. Krisperja ter stvil po daljšem utemeljevanju resolucije, naj izreče današnji zbor željo, da bi se obe kranjski straki složili v skupno delovanje. Resolucija je bila soglasno sprejeta.

Predsednik g. dr. Krisper je priobčil društva, ki so se dala zastopati na današnjem shodu.

G. dr. Konr. Janežič je vprašal, v katerem stadiju stoji vprašanje o društveni organizaciji ter predlagal organizacijo po podružnicah, kakor je urejena n. pr. družba sv. Cirila in Metoda.

Predsednik g. dr. Krisper je odgovoril, da v tem pogledu načelstvo še ni storilo stalnega sklepa. Isto stopi v dotiko z gospodi, ki poznajo razmere ter jih naprosi za svet. Potem še le predloži načrt o organizaciji prih. občenemu zboru; g. dr. Janežič se je zadovoljil s tem odgovorom.

Predsednik se je zahvalil zborovalcem za simpatije, izražene »Naši straži«, želel društvu napredek in srečo v prihodnosti ter zaključil zborovanje.

Velika laž našega časa.

Iz »Moskovskega zbornika« Pohjedonoseva.

II.

(Dalje.)

Da bi se izognili vsem tem obteževanjem, iznašli so sredstvo — delovanja s posredovanjem zastopnikov. To sredstvo so v Angliji organizirali najprej in je tam doseglo prvi uspeh. Od tukaj je prišlo v modo tudi v drugih deželah Evrope; v svojem direktnem sporočilu in pravu je doseglo uspeh samo v Zjedinjenih državah ameriškanskih. Pa tudi v svoji domovini, Angliji, prihajajo konstitucijske naprave v kritično perijodo svoje zgodovine. Bistvo ideje konstitucionalizma je tudi tu doživelo izpremenje, ki so pokvarile njega prvotni pomen. V začetku so namreč tesno omejeni shodi volileev izmed sebe pošiljali v parlament gotovo število mož, ki naj bi v zboru zastopali menenje svojega kraja, a kakšna določna instrukcija volileev jih ni vezala. Mislilo se je, da so poslanci, umevaljoči resnične potrebe svojega kraja, tudi sposobni, dajati pravo smer državni politiki. Naložila se je reševala preprosto in jasno: treba je bilo do možnosti olajšati težavo narodovega vladanja; to se je doseglo z izbiranjem sposobnih ljudi v zbor, ki je imel nalogo reševati državne stvari. Ti ljudje so prihajali kakor svobodni zastopniki naroda, ne tega ali onega menjenja, te ali one stranke, ne vezani po nobeni instrukciji. Ščasoma in po

malem pa se je ta sistem predrugačil pod vplivom usodepolnega predsodka o velikem pomenu občenega menjenja, menda prosvitljeneja po periodičnem tisku, kar naj bi dajalo narodovi masi sposobnost za neposredno udeleževanje na reševanju političnih vprašanj. Pojm konstitucije (zastopništva) se je povsem izpremenil v pojm mandata, ali določenega poverjenja. V tem smislu se vsaki poslanec smatra zastopnikom menjenja svojega kraja, ali svoje stranke, ki je v znamenju tega menjenja zmagala na volitvah: — to že ni več zastopnik dotičnega kraja ali naroda, ampak delegat, zvezan z instrukcijami svoje stranke. Ta premena samega bistva konstitucionalizma je bila pričetek rane, ki je razjedla ves konstitucionalni sistem. Z razdrobljenjem strank so volitve zadobile značaj osebnega boja krajevnih interesov in menenj, boja odvezanega od osnovne ideje o državnih koristih. Ker se je število členov zbora tako pomnožilo, niso zavladali samo interesi strank in boja, ampak nastopila je tudi malomarnost za občne stvari in za neposredno udeleževanje na pretresovanjih občnih stvari. Na tak način se izpreminja to zakonodajateljstvo in smer politike — najvažnejša stvar za državo — v igrokaz formalitet, domenkov in fikcij. Konstitucionalni sistem se je torej sam izkazal lažnjivega.

Ti žalostni rezultati se kažejo vedno določniše zlasti tam, kjer prebivalstvo države ni enaka celota, ampak obsega različne narodnosti. Nacijonalizem bi se mogel imenovati poskusni kamen, na katerem se izkazuje lažnjivost in nepraktičnost konstitucije. Pripomniti moramo, da je načelo nacjonalnosti prišlo na površje in postalo odločilno in razdvajajoča sila v dnevi zgodovini baš od onega časa, ko je prišlo v dotiko z novejšimi formami demokracije. Jako težavna je definicija bistva te sile in onih ciljev, h katerim ta sila stremi; a brez dvoma je v nji vir velike in zamotane borbe, katere še čaka človeštvo v zgodovini. Kakšen bo nje izhod? Tega ne vemo. Sedaj vidimo, da vsako posamično pleme, priklopljeno k raznoplemenskim državam, obvladuje strastna nestrpnost nasproti državnim napravam, ki ga družijo v skupno zvezo z drugimi plemeni, in obvladuje ga želja po samostojni upravi s svojo, večkrat le dozdevno kulturo. In to se vrši ne samo v narodih, ki imajo svojo zgodovino in v minulosti tudi svoje lastno politično življenje in lastno kulturo, — ampak tudi v onih, ki niso nikoli živeli lastnega političnega življenja. Neomejena monarhija je umevala odstranjati ali omejevati vse podobne zahteve in pohlepe, — ne samo z silo, ampak tudi z urejevanjem pravice in odnosov pod eno oblastjo. A demokracija se ne more pobotati z njimi in instinkti nacjonalizma so njen razdevajoči element: vsako pleme pošilja iz svojega kraja zastopnike — ne državne in narodne ideje, ampak plemenskih instinktov, plemenske razdraženosti in plemenskega sovražtva — do vladajočega plemena, do drugih plemen in do onih državnih naprav, ki vse družijo v eno. Kako zamotano podobo dobiva v takem sestavu narodno zastopanje in konstitucija, — kaže se očevidno v sedanjem avstrijskem parlamentu. Previdnost je Rusijo — ob njeni raznoličnosti plemen — obvarovala podobne bede. Strašna je že misel, kaj bi bilo v nas, ako bi nam usoda poslala dar — vsruskega parlamenta! Da bi ga ne bilo!

(Zvršetak drugega članka.)

Trst, dne 17. januarja 1900.

V imenovanju g. viteza Felicetti-a.

Sedaj, ko je g. vitez Felicetti imenovan višim ravnateljem pošte in brzojava pričakuje se,

da mu bo prvim svetovalecem in namestnikom imenovan eden izmed viših uradnikov. To imenovanje pričakujemo mi z nekim nezaupanjem in, tako rekoč, z strahom. Znano nam je namreč, da se za mesto višega svetovaleca na vodstvu e. kr. pošte poteguje oseba, skatero smo imeli mi in naši državni poslanci ter naše občinstvo že večkrat opravila. To osebo priporočajo sedanji italijanski poslanci in druge višje osebe, ki ne znajo ali nočejo znati, da ima dotični kandidat za ono mesto na duši dva težka pregreška. — Zatožen je bil namreč javno — in do danes se ni opravičil — da je ponaredil javne dokumente; in zatožen je bil, da je zlostavil podrejenega mu slugo, ki je bil tudi telesno poškodovan. Če visoko ministerstvo takrat iz umišljenja ni disciplinarno postopalo proti dotičniku, bilo bi pa po vsem tem tembolj čudno, ako bi ga sedaj odlikovalo. Z ozirom na načelo pravice in javne morale računamo, da se ne zgodi kaj takega. To je ne le naše menenje, ampak tudi vseh onih e. kr. uradnikov, ki se strogo držé pravice in nepristranosti.

«Naša straža». Dopravišči poročilo o prvem občnem zboru tega društva bi radi spregovorili par besed. Seveda sine ira et studio, kakor treba govoriti o društvu, ki si je nadelo takov namen, kakoršnjega ima «Naša straža». Morda smemo v okolnosti, da se je prvi občni zbor vršil baš v Trstu, videti znamenje, da tudi načelstvo »Naše straže« pripoznava, da je naše stališče nasproti temu društvu povsem nepristransko in da nam to stališče narekujejo le stvarni razlogi, le želja, da bi »Naša straža« v polni meri dosegala svoj velevažni namen. Stojeci na takem stvarnem stališču si moramo odgovoriti na dve vprašanji. V prvo: ali je nade, da bi ob dosedanem razmerju mej strankama na Krajskem ozirom na »Našo stražo« to društvo moglo v polni meri dosežati svoj namen? Na to vprašanje moramo odgovoriti naravnost, da — ne!! Zavedajoči se ogromne škode, ki prihaja narodu od tudi, da društvo s takimi vseslovenskimi, po obranitvi naše narodne lasti in celokupnosti stremečimi nameni ne more v polni meri vršiti te svoje naloge, pa si moramo hitro odgovoriti na drugo vprašanje: kake spremembe so potrebne v organizaciji in razdeljenju častnih nalog v tem društvu, da se odpravijo dosedanje zapreke in da bo moglo društvo razviti krila v krepak, ponosen polet?! Mi se nočemo usiljevati s podrobnimi konkretnimi nasveti, zlasti pa ne bi se hoteli dotikati osebnosti, ker bi s tem gotovo več škodovali stvari, nego koristili; a kaj da mislimo, to je razvidno že iz pozdrava predsednikovskega in poročila tajnikovega, kjer sta povdarjala oba, da »Naša straža« ni in ne bo nikdar strankarsko društvo. Praktična posledica iz teh zatrdil pa more biti jedino ta, da imati obe stranki na Krajskem razmeren delež na vodstvu društva!!

Isto je bilo na misli tudi gosp. državnemu poslancu Spinčiću — in o tem možu si domišljamo vsaj mi, da nimajo razloga ni na desni ni na levi, da bi mu ne zaupali ko je vprašal, v kakem študiju se nahajajo pogajanja mej obema strankama?! Gospod predsednik je odgovoril, da se pogajanja nadaljujejo; s tem je pripoznal, da je potrebno, da se vsaj v »Naši straži« združijo vse stranke v skupno delo za obrambo narodne celokupnosti. Prešinjeni po istem rodoljubnem prepričanju, obračamo se torej danes do odličnjakov obeh strank na Krajskem s toplim apelom: nadaljujte pridno ta pogajanja, o čemer naj vas vodi jedino le skrb za bodočnost naroda, in dovedite jih čim prej do povoljne rešitve!

Ob razmerah, kakor so vladale do sedaj, delo »Naše straže« ne more priti do popolnega razvoja. Pomisliti treba namreč, da ob teh razmerah ni le jedna velika stranka odtezala svojo pomoč, ampak so te razmere tudi v drugih, ozirom na domači prepričani sicer objektivnih krogih vzbujale neko neveselje in nezaupanje. V tem nezaupanju je morda tudi vzrok, da je bila udeležba od strani Tržačanov na občnem zboru manjša, nego bi morala biti in bi tudi bila ob drugačnih razmerah.

Ali ponavljamo: vse to smo rekli sine ira et studio, z najboljšim namenom in v pravem ocenjevanju važnosti »Naše straže« za vseskupni narod naš!

Politični pregled.

FRST, 17. januarja 1900.

K položaju. Sestava bodočega ministerstva Kőrberjevega stopa konečno vendar na svetlo v določenih obrisih. Strokovna ministerstva pridejo v roke uradnikov in so menda dotična imena že določena. Le glede ministra za trgovino stvar menda še ni odločena. Grof Goëss in baron Hein nista med onimi, ki vstopijo v novo ministerstvo.

Gledé grofa Goëssa so izvestni in navadno precej dobro informirani krogi trdili še te dni, da je njega vstop v ministerstvo gotova stvar. To se seveda odteza naši kontroli, kaki uplivi ali oziri so delovali na gospoda Kőrberja, da je odstopil od svojega prvotnega sklepa in je grofa Goëssa izpustil iz kombinacije? Minister za Galicijo bo dosedanji podpredsednik zbornice poslancev, dr. Pietak, minister-rojak češki pa — kakor določeno že davno — sekejski načelnik Rezek. Misel na imenovanje nemškega ministra brez portfelja se je opustila za sedaj.

Češki listi prorokujejo novemu ministerstvu že sedaj, da se mu pravna akcija ne posreči. Sosebno ostro pišejo »Narodni Listy«: »Tu ne gre za spravo, ampak za odločitev v veličnem prepiru, in dokler ne bo izrečena pravična sodba v tem procesu, je zastoj ves trud, da bi potolazili valovje. Ministerstvo Kőrberjevo bo nemško ministerstvo, katerega narodno jedinstvo bo motil le jeden Poljak in jeden Čeh — kakor peto kolo na vozu. Ministerstvo Kőrberjevo bo centralistično in germanizatorično in je torej nezmislno, ako je označajo kakor nevtrarno. To ve vsakdo izmed nas in tako je umeti razpoloženje, vladajoče med Čehi.«

Avstrijska delegacija. V večerajšnji plenarni seji so nadaljevali debato o proračunu ministerstva za vnanje stvari. Poveljnik mornarice, baron pl. Spaun, je odgovarjal na interpelacijo delegata Tusela in tovarišev radi zboljšanja stanja delavcev v arzenalu v Pulju ter rekel, da je želji teh delavcev že ugodeno, ker je za zboljšanje stanja mojstrov postavljenih v proračun 18.500 K in v isti namen za delavce 218.000 K. Skupaj torej svota 236.500 K. V odgovoru na interpelacijo delegata Bulata in tovarišev radi dobavljanja vina za mornarico, je izjavil admiral, da se je pogodba z ono tvrdko, ki mornarico oskrblja z živili, sklenila še predno je on prevzel vodstvo mornarice. Za vse v službi stoječe ladije naroča tvrdka vino izključno v Dalmaciji. Za vse druge ladije pa prihaja vino iz Grške. Poveljstvo mornarice pa ne opusti, da ne bi se pogajalo s tvrdko v ta namen, da se bodo kupovala le tuzemska vina. Bolnišnica mornarice pa da je neodvisna od te tvrdke in naroča vino izključno le v Visu.

Delegat Pacak je razpravljal o odgovoru ministra za vnanje stvari na interpelacijo radi izgnanstev iz Prusije ter se je v ostrem tonu pritoževal radi odurnosti tega odgovora. Dalje je izjavil, da je ta odgovor sestavljen le na podlagi aktov in ne odgovarja dejanskim razmeram. Govornik je navajal tudi mnogoštevilno slučajev o izgnanstvu slovenskih delavcev iz Nemčije radi njih narodnosti in sicer ne samo sezonskih delavcev.

Delegat Conci je govoril o bitstvu izseljevanja ter izrazil željo, da bi se gradivo (materijal) o bitstvu izseljevanja ne le zbiralo, marveč tudi objavljalo v novinstvu v boljše orientacijo ljudstva in v njega ponk. Govoré o trtni uši, je rekel govornik, naj bi se minister za vnanje stvari ozirom na trtno uš v Brešiji, nastopajočo epidemično, obrnil do italijanske vlade s prošnjo, naj ona svojim organom naloži najstrožjo vestnost o izdajanju onih certifikatov, ki so potrebni o izvozu živih rastlin v Avstrijo.

Delegat Pergelt je povdarjal gospodarski razvitek Nemčije, ki provzroča, da je zadoščeno ekonomičnim potrebam širših slojev, zbok cesar se soejalno demokratične tendence, ukljub trdni organizaciji, ne razvijajo dalje.

Proti delegatu Pergeltu sta polemizirala delegata dr. Pacak in dr. Kramaf, ki sta povdarjala, da izjave, slične Pergeltovi, nikakor ne povspesujejo razpoloženja za mir v čeških krogih. Brez ozira na to pa so Čehi pripravljani za mir z Nemei, a želé, naj bi se izogibali vsakemu principijelnemu vprašanju in naj bi se poprijeli reševanja praktičnih vprašanj, sosebno jezikovnega vprašanja.

Avstrijska delegacija je sprejela proračun ministerstva za vnanje stvari. Mej debato je grof Goluchowski zavračal trditev, da se

je on mešal v notranjo politiko; izjavil je, da se je specijelno nasproti notranji politiki držal v rezervi. Zavračal je tudi napade na trozvezo, rekši, da je trozveza politična potreba, ki stremi le za ohranjenjem miru. Ako je Nemčija tako močno napredovala pod perutmi trozveze, je lahko odgovoriti, da tudi Avstrija stoji pod istimi perutmi. Mejtmem, ko se drugod snuje svetovna politika in se vse moči obračajo na to, stoji pri nas jezikovni prepir v ospredju in se debatira o tem, je-li se mora na kontrolnih shodih naznanjati z »hier« ali z »zde«. Na to je minister razpravljal o hrvatskem vprašanju in o pristojbinah na rekah ter je zaključil z izjavo, da so njegove informacije o izganjanjih iz Prusije popolnoma avtentične.

O naslovu »centralno vodstvo« je delegat Gessmann oistro prijemal voditelja tiskovne pisarne v ministerstvu za vnanje stvari, na kar je minister za vnanje stvari izjavil, da mora napade na uradnika, ki se tu ne more braniti, zavrniti najodločneje.

Delegat Schneider je razpravljal vprašanje o trgovanju z dekleti ter je zahteval, da naj avstro-ogerski konzularni uradi v inozemstvu odločno nastopajo proti temu. Na to se je sprejel skupni ordinarij in izredni zahtevek, kakor tudi naknadni kredit ministerstva za vnanje stvari.

Delegacija je potem sprejela okupacijski kredit. Delegat don Zanetti je zahteval stalno urejenje državnopravnega razmerja Bosne in Hercegovine ter povdarjal izrednega priznanja vredno delovanje bosanske vlade v teh deželah. Delegat Bulat želi zvezo Bosne in Hercegovine z luko v Splitu po zgradbi primerne železniške zveze.

Državni finančni minister, pl. Kallay, je rekel, da je namerjana železniška proga Split-Arkan vedno njegova srčna želja. Državni vojni minister, baron pl. Krieghammer, je odgovarjal na vrsto interpelacij in na to se je seja zaključila.

O pogovorih cesarja z delegatoma drom. Stranskim in drom. Začkom. O pogovoru Njeg. Veličanstva z drom. Stranskim o homatijah na Češkem pišejo v »Information« iz Prage: »Necenzurirano priobčenje cesarskega nagovora na dra. Stranskega v stvari »zde« je bilo neznanjska pogreška. Posledice boste videli o prvi katerisibodi volitvi. Ni možno dovolj grajati, da so Mladočehi dopustili, da so zde- in hierklici na kontrolnih shodih narasli do političke afere prvega reda, če tudi imajo tisočkrat prav, da je siljenje radi »hier« od strani vojaške oblasti, v nasprotju z že zdavno obstoječo navado, bilo malenkostno, žaljivo drezanje, in v češkem narodu ga ni človeka, tudi iz najzmernejih vrst, ki ne bi sodil tako. No, stvar vendar ni bila pripravna za veliko političko agitacijo, razun ako bi bili gospodje pripravljani izvajati vse konsekvencije, na kar seveda niso mislili. Najobčutnejše je pala cesarjeva beseda, poruševalen je nje odmev v češki javnosti za — zmerno frakejjo Mladočehov in s tem za šanse za narodno spravo. Zmaga dra. Baxe v Slanih je ob takih okolnostih zagotovljena. Kje je Mladočeh, ki bi si po nesrečni publikaciji onega nagovora upal kandidirati kakor nasprotnik radikalne opozicije?!

Izjave dr. Začka v pogovoru z cesarjem treba nekoliko popolniti. Na opazko cesarjevo, da je sprava na Češkem neizogibna potreba, je menil Začek, da se boji, da so se pogajanja v tem trenutku začela razvijati tako, da ni vlada ni Nemei ne pokažejo volje, da bi se postavili na stališče jednakega prava. Po takem ne bo možno doseči miru. Z ozirom na veliko razburjenje je stališče čeških poslancev jako težavno, ker si narod le počasi in težko pridobiva svoje pravo. Poslanci, delujoči za uresničenje postulatov naroda češkega, ne delajo le po svojem prepričanju, ampak spoljujejo svojo dolžnost hkratu nasproti svojemu narodu in nasproti državi, kajti sicer bi se ogorenje naroda češkega pojavilo na drug način. V borbi za svoja prava računa narod na milostno varstvo svojega vladarja.

Tržaške vesti.

Akcenti rodoljubja. Pišejo nam: Neka Slovenka piše v eni letošnjih števil »Edinosti«, da nove razglednice ua korist družbe sv. Cirila in Metoda značijo požar v šatoru. Jaz si drugače tolmačim pomen te slike. Naš šator — tako mislim jaz — nikakor ne gori, ker označeni plamen prihaja le iz stebra za šatorjem in ta plamen znači našo vselovansko

ljubezen. To je plamen naših sre, gorečih za vse, kar nam je drago in sveto. Dotična dopisovalka piše, da se imamo boriti le za golo življenje. Kako? Vzeli so nam res ve čino, vsega pa nikakor ne. Zasačili smo jih na delu, ko so naš hoteli popolnoma okraستي vseh svetinj, tedaj smo se prebudili in naša dolžnost bodi, da obvarujemo ostalo, ter da jim po možnosti odvzamemo zopet, kar so nam vzeli z nasiljem. Še imamo svoj dom, še imamo svoj mili jezik! Kaj nam mari golo življenje, ko bi isto ne imelo vzvišenege smotra! Mi moramo biti uverjeni, da je prihodnost naša! Le suženj si ne želi svobode, ker ne ve, kaj je svoboda. Mi pa nismo sužnji, smo svobodomiseln narod; zato hočemo biti gospodarji na lastnih tleh. Braniti nam je sveta tla pred tuji. Mi smo tu doma! Čemu obupavati, ko se smemo nadejati boljše bodočnosti?!

Četrtnika ure v stolpu na onih razglednicah nikakor ne pomenja, da nam že neposredno preti smrt. Ne! Mnogo dela je že srečno dovršenege po zaslugi naših prvakov. Kazalec na uri nam kaže le — po našem menenju —, da je rešitev tu in da po dvanajsti sine dan tudi za nas. Ona četrtna ure nas mora le bodriti in krepiti, da vztrajamo, ker kaže na bližnji čas odrešenja.

Ali ne vidite na onih razglednicah veličastne žene s palmo v roki?! Nima venca iz trnja, ampak lorvor je nje okras. To so znamenja naše bodočnosti! Mnogo bojev je že prestala, na življenje in smrt se je borila, ali zdaj se dviga veličastno, ponosno. Dviga desnico, kazaje na kratko četrtna ure in na pomenljivi besedi pod kazalom: Vzdrnite se! Mnogo jih še spi in ta veličastna žena jim kliče: Vzdrnite se! Na delo, da ne zamudimo pravega časa. Sestre! skupno na delo. Še nas čaka mnogo truda, znoj nam bo tekel po čelu, ali ljube, po srečnem vspehu bo sladek počitek. Mislite si, kako sladka bo zavest, da smo vse zgubljene otroke privedli materi slavi v naročje! Gospe, gospice, precejšnje število nas je: delujmo za povrnitev onih, ki so zašli! Pridobivajmo jih z dobrohotnostjo in ljubeznijo!

Naše tla, naš jezik, naš prapor: to nam bodi v devizo. Proč z egoizmom in slabimi nagoni! Strasti in sovraštvu ne bodi prostora mej nami! Časi so prenesni, da bi si smeli dovoljevati luksuz mejsesojnega prepira. Vsaj rojaki ab Adrijji naj bodo zložni. In v tem zmislu pritiskajmo na možke tudi me ženske!

Slovenka.

Iz-pred naših sodišč. Včeraj sta bila na tuk. deželnem sodišču obsojena: 27-letni Jakob Viezzoli iz Pirana in 29-letni Josip Fonn iz Vidna, poslednji izgnan iz Avstrije, ker sta poskusila udreti v neko prodajalnico za jestvine na trgu Poaterosso, kakor smo svojedobno poročali o tem. Vsaki je dobil po 13 mesecev težke ječe.

Pazite na otroke! Neka žena je pustila včeraj dve 8—9-letni deklici sami v stanovanju, v hiši št. 3 ulice S. Francesco. Otroka sta porabila to priliko, da sta se malo poigrala z ognjem; vrgla sta namreč steklenico petroleja na ognjišče. Plamen je svignil na glavo ene deklice ter ji požgal lase. Na srečo je baš došla mati ter zamogla prepričati daljšo nesrečo. Na rešilni postaji so mali ponesrečenki podelili potrebno pomoč. Opekline so precej nevarne.

Nagle smrti je umrl včeraj opoludne 46-letni livec Jurij Beneschi v svojem stanovanju v ulici del Bosco št. 48.

Ljubezniva botra. Neka žena v ulici Ponziana št. 22 ima pri sebi 6-letnega otroka, kateremu je botra. Ker je žena nesrečno dete večkrat hudo pretepala, so stvar prijavili sodišču. Policijski komisariat pri sv. Jakobu je dal otroka preiskati po zdravniku rešilne postaje. Isti je konstatiral na otroku več različnih ran.

Razpis službe. C. kr. policijsko ravnateljstvo v Trstu je razpisalo dve službi policijskih agentov s plačo 900 K in aktivitetno doklado 270 K. Podčastniki s certifikatom, veščiči deželnim jezikom, ki poznajo krajevne in osebne razmere, imajo prednost. Zakonito opremljene prošnje je doposlati omenjenemu ravnateljstvu do 14. februarja t. l.

Policijski vestnik. G. oficijal Titz je včeraj zasledil in aretirat tatova, ki sta na Silvestrovo po noči iz pisarne tvrdke Bruna v ulici Cecilia odnesla različne predmete in 40 gld. denarja. — Znani nevarni, iz Avstrije izgnani tat Peter Bettio iz Belluna je bil včeraj aretiran v ulici Castaldi. — Znani pijanci in razgrajalci: 26-letni Edvard Cohen, enakodobni Josip Feigl in 27-

letni Ferdinand Pahor so prvi večeraj v roke redarstva. Prvega in zadnjega so oddali v bolnišnico, Feiglina pa v zapor. — Na pomolu S. Karla so aretirali neznanega blaznega 48-letnega moža, ki je bil oborožen z revolverjem. Tudi tega so spravili v bolnišnico.

Mrtveci. Prijavljeni 16. t. m.: Rustija Josipina, 4½ l., Kjadin 141. — Veniš Henrik, 10 m., ulica Tesa 20. — Bone Ivan, 5 l., ul. Boscio 15. — Brunzhom Marija, 78 l., ul. Istria. — Zanier Marija, 78 l., ul. Tesa 488. — Ipavie Domir, 3 m., ul. Amalia 28. — Zelik Alojzija, 29 l., obal Pescatori. — Peskovšek Eliza, 4 m., ul. Caserna 14. — Cotmaa Marija, 10 dni, ul. Belvedere 17. — De Seppi Miroslav, 85 l., ul. Sanità 17. — Rizan Alojzija, 22 l., ul. Acquedoto 11. — Kramar Josipina, 76 l., Vrdela 316. — De Angeli Josip, 70 l., zagata Porta 2. — Giacemelli Gema, 1 l., ul. Valdirivo 12. — Jonae Humbert, 3 l., ul. Pozzo di Crosada 4.

V mestni bolnišnici: Tušar Josip, 57 l. — Grisostelo Avgustin, 37 l.

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 18. januarja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Istitutno štev. 13, hišna oprava; Barkovlje štev. 313, hišna oprava; v ulici Valdirivo št. 17, hišna oprava; v ulici Solitario št. 10 in 19, premog, les in hišna oprava; v ulici Madonna del Mare štev. 13, obuvala.

Tvrdka Truden je darovala družbi sv. Cirila in Metoda 50 kron mesto venca na krsto blagopokojne gospe Antonije Bogdanovičke.

V isti namen so darovali: rodbina Fran Abram senior 10 K, rodbina Fran Abram junior 10 K, dr. Josip Abram 10 K.

Za družbo sv. Cirila in Metoda nabralo se je med trgovskimi pomočniki kakor globa, ker so se rabile tuje besede 2 K 74 st.

Dne 12. t. m. nabral Peter Može v krčmi gosp. Antona Frenetič v Dolenji vasi o priliki pogreba svojega pokojnega očeta Luke Možeta 8 kron 50 st. Darovali sinovi, hčere in sorodniki pokojnega.

V gostilni gosp. Babič-a pri sv. Jakobu v veseli družbi ob vinski kapljici, dobri volji in zadovoljenosti povodom krsta otroka g. Josipa Čehovina so darovali: oče, Josip Čehovin 1 K 30 st., Marjeta Čehovin 40 st., gg.: G. Babič 1 K, I. Kolavič 40 st., I. Velikonja 1 K, A. Rebek 1 K, A. Gerzel 1 K, gospa Tereza Gerzel 40 st., gospa Katerina Babič 40 st., gg.: V. Kožuh 1 K, A. Murovie 20 st., Jurij Zabukovic 40 st. Skupaj 8 K 50 st.

Dunajčan v proslavo desetletnice urednika »Edinosti« M. Cotiča 4 K, Mohorjani Proseškega okraja 5 K 50 st., vesela družba nabrala na novo leto 2 K. — Rodoljubna družina Grk v Škednju 2 K, Jak. Mahnič 10 K, Ivan Pivk 3 K in Jožef Mahnič na Reki 2 K, Repine Valentin na Premu 2 K. Bog povni blagim dobrotnikom!

Blagajništvo.

Veliki ples trgovskih pomočnikov. Lože a veliki ples trgovskih pomočnikov se pridno razprodajajo; one v prilitčju so malone razprodane. Kdor si želi naročiti ložo, naj se požuri v kavarno »Commercio«, da ne bo prepozno. Istotam se dobivajo tudi vstopnice na ta ples.

Pevsko društvo »Slovan« v Padriču priredi dne 21. t. m. ples v prostorih gosp. Martina Grgiča.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Pevsko društvo »Dom«** na Repentabru priredi na pustno nedeljo veliko veselico z igro in petjem, v novi nalašč za to prirejani veliki dvorani g. Štefana Ozbiča na Repentabru. Vspored prijavimo svoječasno. Prosimo, da bližnja pevska društva vzamejo to naznanje.

× **Bralno in pevsko društvo »Slavec«** v Ricmanjih bo imelo dne 28. t. m. ob 3. uri pop. v hiši št. 111. svoj občni zbor s tem-le dnevnim redom: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev novega odbora. 5. Morebitni nasveti. — Ako ne bi bil tega dne zbor sklepčen, zborovalo se bo te den pozneje ob isti uri, z istim dnevnim redom, v isti hiši. Na obilno uveležbo uljudno vabi

× **Premeščeni.** Deželno višje sodišče v Trstu je pisarniškega oficijala Josipa Kersa na istem višem deželnem sodišču in kancelista na deželnem sodišču v Trstu Ivana Grego, premestilo na okrajno sodišče v Poreču.

× **Potrjen zakon.** Cesar je potrdil zakonski načrt deželnega zbora istrskega o vračanju stroškov, katere je dežela založila v javnih bolnišnicah za zdravljenje in oskrbovanje revnih bolnikov.

× **Občinske volitve v Boljuno.** Utok italijanske stranke proti občinskim volitvam v Boljuno je namestništvo zavrnilo. S tem je stvar rešena in lažnjivemu čvekaču v »Grazer Tagespost« so usta zamašena.

Vesti iz Kranjske.

* **Redni občni zbor ljubljanskega »Sokola«** se je vršil 15. t. m. ob obilni udeležbi členov. Blagajnik Skala je poročal o denarnem stanju, ki se sme imenovati ugodno. Brat Terjav je poročal o telovadbi. Za starosta je bil zopet zvoljen dosedanji starosta, dr. Tavčar, in istotako podstarosta, dr. Kušar.

* **Subvencije.** C. kr. ministerstvo za poljedelstvo je občini Bač, okraj Postojna poleg 3800 K adjustiranih stroškov dovolilo za napravo vodnega preskrbovališča še 1900 K državnega doneska. Kakor se poroča, bode k omenjenim stroškom tudi deželni odbor kranjski prispeval z 20% doneskom iz deželnih sredstev.

* **V Zgornji Vipavski dolini** je razsajala te dni grozna burja. Največo moč ima na novi Reberniški državni cesti mej št. Vidom in Razdrtim. Vozni promet je bil na tej cesti ustavljen in pošto so morali prenašati. Brzojavna zveza je pretrgana, ker je več drogog izdrtih iz zemlje.

* **Telovadno društvo »Sokol«** v Idriji priredi dne 21. t. m. veselico s telovadbo in plesom. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

Vesti iz Štajerske.

— V »najbolj nemškem mestu« — to je baje prestolnica lepe zelene Štajerske — so prišli na dan grozni škandali, ki mečejo grdo luč na tamošnje нравstvene odnose. Proti mnogim osebam je že uvedena sodna preiskava. Mej kompromitiranimi so tudi osebe, ki zasedajo zaupna mesta v javnem življenju. Deliktov teh ljudi ni možno označiti v javnem listu. Pri nekem fotografu so našli slik, iz katerih je sklepati, kake orgije so se godile v teh družbah.

Povdariti pa treba, da to ni prvo pot, ko je iz Gradea čuti o takih gnusnih škandalih. In to je — das Volk der Gottesfureht und Sitte.

Razne vesti.

Eksplodija plina. Iz Dunajskega Novega mesta javljajo dne 15. t. m.: Sinoči se je v Reiningerjevi hiši tukajšnje plinarne primerila eksplozija plina. Pok je bil neznan in je pretresel vse mesto. Vsa okna poslopja okrožnega sodišča, kolikor jih je obrnenih proti plinarni, so razbita. Hiša je porušena popolnoma.

Proti nezgodam na železnih. Železniško ministerstvo je izdalo zadnje dni več naredb, ki grejo za tem, da bi se na c. kr. državnih železnih zagotovila varnost prometa. Te naredbe se tičejo v prvi vrsti konstatiranja o kakovosti vida in sluha prometnih uslužbencev in rabljenja čutil. Že v bližnji prihodnosti hočejo na strojnih postajah pripraviti 46 rešilnih vozov, namenjenih za prvo zdravniško pomoč in za prevažanje ponesrečencev. Razven tega hočejo na strojnih postajah del osebja izvežbati v deljenju prve pomoči ter s časoma ustanoviti poseben sanitetni oddelek železniških uslužbencev.

Žena, razsekana na kose. Iz Verone poročajo večerajšnjega dne, da so na reki Adizi zapazili, kako plava neki ovoj. Bila je to vreča in videla se je, da je kaka težka stvar v njej. Potegnili se vrečo na breg, razrezali isto in, o groza, našli v njej, povite v več ovojev, kose razsekanega ženskega trupla. Zločin, ki se je tu dogodil, je še v popolni temi. Kaže, da je bila umorjena žena še mlada.

Razstava umetniški izvedenih lepakov se bo vršila od 12. februarja do 13. marca t. l. v Kijevu. Pokroviteljica je cerica sama. Kdor

hoče kaj razstaviti, naj dopošlje dotične predmete e. in kr. avstro-ogerskemu konzulatu v Kijevu.

Brzojavna poročila.

Ogerska delegacija.

DUNAJ 16. (K. B.) V današnji plenarni seji ogerske delegacije so odobrili kredit za okupacijsko ozemlje ter izrekli državnemu ministru za finance, pl. Kallayu, zahvalo in priznanje na uspešnem delovanju. Potem so odobrili sklepni račun za leto 1897 ter zaključili sejo.

Danes popoldne je imel odsek sedmorige svoje sejo, da konstatira soglasje v sklepih obeh delegacij. Jutri bo zadnja seja.

Nemški minister-zemljak.

DUNAJ 17. (P.) Tukajšnji listi javljajo soglasno, da se je misel o imenovanju nemškega ministra-zemljaka za novo ministerstvo opustila. Glasom »N. Fr. Presse« ni izključeno, da pozneje pokličejo zastopnika Nemcev v ministerstvo. Mesto mu ostane odprto.

Baron Call.

DUNAJ 17. (K. B.) Baron Call je prispel iz Sredca.

Pogodba o Samoi.

WASHINGTON 16. (K. B.) Senat je odobril pogodbo glede Samoe.

Stavka premogarjev.

OPAVA 17. (K. B.) Stavka v Ostrovskem in Karvinskem premogokopnem okraju je znatno narasla. Od ponedeljka je v Ostrovi nastanjen bataljon pehote. Nikjer niso dosejaj kalili miru.

Nemiri v Arabiji.

CARIGRAD 16. (K. B.) O zadnjih nemirih v Arabiji se je vzdignil rod Abdul-Kerin paše v vilajetu Basorah, ki šteje kakih 25.000 duš, proti turskemu kajmakamu Kaliurskemu, kateri ni nikdar imel tega rodu v polni oblasti. Na lice mesta so poslali vojake. Razven tega so sina Abdul-Kerin paše, ki je bival v Carigradu, poslali v domovino z velikimi odlikovanji in darili za očeta.

Srbski kralj in ministerstvo.

NIŠ 16. (K. K.) Vest o nesporazumljenju, ki da je nastalo med kraljem in med ministerstvom glede vprašanja o pomiloščenju, je popolnoma neosnovana. Prihod srbskega poslanika v Carigradu, Novakovića, je v zvezi z njegovimi službenimi opravki.

Amerikanci in Filipinci.

PARIZ 16. (K. B.) »Agence Havas« javlja iz Hongkonga: Filipinci so napadli Amerikance pri S. Mateju in v Pernaque blizu Manile; 146 Amerikancev je mrtvih; med njimi en polkovnik.

Vojna v južni Afriki.

Oranžji žele miru.

MODDER RIVER 16. (K. B.) »Reuter« javlja: Danes v jutro je bila živahna bitka mej topništvo. Boerci so prvokrat čez dolgo časa odgovarjali na angleško streljanje. Neprenehoma prihajajo v angleški tabor vesti, da Oranžski Boerci željno pričakujejo konec vojne. Nedavno se je govorilo, da je bil v Blomfonteinu zbor, katerega sta se udeležila predsednik Stejn in Cronje; sklenili da so, da se imajo Oranžski Boerci vrniti, ako bi jih Angleži do 17. t. m. ne napadli. Ker ni železnice, dela dovažanje živil in vojnega gradiva Boercem neznanke težave.

Izjemno stanje.

CAPSTADT 16. (K. B.) »Reuter« javlja: Guverner Milner je v okrajih Philippstown in Hopetown proglasil vojno sodbo.

Trgovina in promet.

Avstro-ogersko izvozno društvo.

V zadnji seji obrtnega društva za nižje Avstrijsko je priobčil predsednik, da se je novo-ustanovljeni oddelek za izvoz in kolonijalne stvari že konstituiral ter začel delovati. Pred vsem se je posvetoval o ustanovitvi avstrijsko-ruskega društva v povzdigo izvoza ter izvolil odsek, ki ima sestaviti dotična pravila in poziv udeležencem-izvoznikom.

Zvišanje carine v Brazilu.

Iz Pariza javljajo, da so pogajanja med Francijo in Brazilom gledé carine na kavo zelo težavna. Braziljska vlada zahteva, da Francija znatno zniža carino na kavo, kar bi seveda ne ostalo brez upliva na državni proračun. Iz Rima javljajo o tej stvari, da vsled pretiranih zahtevkov braziljske vlade pogajanja ne napredujejo.

Bančni diskont na Nizozemskem.

Kakor javljajo iz Amsterdama dne 16. t. m., so tamkaj znižali bančni diskont na 4½%.

Ruska nafta (kameneno olje).

Cene rastejo, ker prihaja mnogo naročil iz inozemstva. Zaloga je malone porabljena. Na licu mesta velja pud 55 kopejk brez potrošarine (akeiza).

Srbske srečke.

Včeraj se je vršilo žrebanje srbskih obveznic (obligacij) z leta 1881. Glavni dobitki 90.000 dinarov (frankov) ima S. 4509, št. 38; 10.000 frankov dobi S. 873, št. 31; 3500 frankov S. 1024 št. 48; 1500 frankov S. 313 št. 43.

Plačevanje je ustavila

največa južno-ruska rafinerija sladkorja tvrdke Zierstein v Kijevu. Pasiva znašajo 7,750.000 rubljev. To bo provzročalo tudi druge polome.

Za drugo železniško zvezo s Trstom.

Občinski svet v Celovcu je sklenil naprositi poslance Doberniga, da v prihodnjem zasedanju državnega zbora stori pri vladi korake, da se čim prej reši vprašanje o železniški zvezi s Trstom.

Eskomt na ruskem.

Iz Petrograda javljajo dne 13. t. m.: Državna banka je določila eskomt za 3-mesečne menice na 6%, za 6-mesečne menice na 7%, in za vrednostne efekte od 6½ do 7%.

Pridelovanje vina na Italijanskem.

Glasom uradnega poročila italijanskega poljedelskega ministra se je leta 1899, na Italijanskem pridelalo 31,800.000 hektolitrov, t. j. za 1 milijon hektolitrov manj nego leta 1898.

Vinska klavzula.

»Jedinstvo« javlja: G. vitez Vuković nas obvešča, da je industrijalni svet, čegar člen je Vuković, in ki pripravlja vse potrebno za obnovo trgovinskih pogodb, odločno nasproten klavzuli glede italijanskega vina. Takega mišljenja je tudi vlada.

Trgovinske vesti.

Budimpešta 17. Pšenica za oktober K. 7.80 do 7.81. Pšenica za april K. 7.68 do 7.69 Rž za oktober K. — do —. Rž za april K. 6.33 do 6.40. Koruza za juli K. — do —. Koruza za maj 1900 K. 4.93 do 4.95. Oves za oktober K. — do —. Oves za april K. 5.03 do 5.05.

Pšenica: ponudbe zadostne, povpraševanje omejeno, mlačno. Prodaja: 12.000 met. st. Vreme: mraz.

Hamburg 17. Trg za kavo. Santos good average za mare 36.25 za maj 36.75, za september 38.—, za december 38.75 Denar.

Havre 17. Kava Santos good average za januar 50 k. frankov 44.25, za maj 50 k. frankov 45.50.

Dunajska borza dne 17. januarja.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	99.20	99.45
„ v srebrju	99.—	99.30
Avstrijska renta v zlatu	98.55	98.80
„ „ kronah 4%	98.85	98.85
Kreditne akcije	233.75	234.15
London 10 Lsr.	242.30	242.30
20 mark	23.61	23.63
Napoleoni	19.23	19.20
100 italijanskih lir	89.70	89.70
Cekini	11.42	11.42

Dražba nepremičnin.

Po zahtevanju Jakoba Strukelja, zastopane ga gosp. dr. M. Pretneru, bo dne 14. februarja 1900. predpoldne ob 9. uri v izbi št. 38 okr. sod za civ. stvari v Trstu.

Dražba nepremičnin tab. št. 432, 434 del tab. št. 441, 444 v Rojanu, in tab. št. 3215, in del tab. št. 1513 na Opčinah.

Nepremičninam je določena vrednost in sicer: za tab. št. 432 gld. 69.60, tab. št. 434 gld. 55.86, del tab. št. 441 gld. 115.80, del tab. št. 444 gld. 655.75, vse nahajajoče se v Rojanu, tab. št. 3215 gld. 156 in del tab. št. 1513 gld. 214.66, nahajajoče se na Opčinah.

Najmanji ponudek znaša in sicer: za tab. št. 432 gld. 46.40, tab. št. 434 gld. 37.24, tab. št. 441 gld. 77.20, del tab. št. 444 gld. 437.17 — nahajajoče se v Rojanu. Za tab. št. 3215 gld. 104 in del tab. št. 1513 gld. 143.11, nahajajoče se na Opčinah.

Proti kašlju,
grlobolu, hripavosti, upadanju glasu, kataru itd.
zahtevajte vedno
Prendinijeve paštilje
Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.
Dobivajo se v škafličkah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Prihod in odhod vlakov.

Južna železnica.

Odhod iz Trsta:

6.30	pdp. omn.	Nabrežina, Červinjan, Benetke
8.—	brzovl.	Dunaj, zveza z Reko
8.25	—	Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
9.—	omn.	Nabrežina, Videm, Benetke, Verona
9.55	pošt.	Dunaj, zveza Budapešt in Zagreb
12.45	pop. omn.	Kormin, zveza Červinjan, Benetke
4.35	—	Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
5.30	—	Benetke (via Červinjan in via Videm)
—	—	Rim (via Bixij) naravnost.
6.25	pošt.	Dunaj, zveza z Reko
8.15	zvc.	Kormin
8.15	—	Dunaj, zveza s Peštom, Reko
8.45	meš.	Nabrežina, Videm, Benetke
9.45	—	do Mürtzschlaga
6.10	—	(samo ob sredah) ekspres v Ostende

Dohod v Trsti:

6.56	pdp. meš.	iz Mürtzschlaga, Beljaka itd.
7.33	—	iz Italije, Kormina, Nabrežine
8.45	brzovl.	iz Kormina
9.28	—	Dunaj, zveza s Pešto, Anihim
10.25	pošt.	Dunaj, zveza z Reko
10.40	brzovl.	iz Italije preko Kormina
11.20	omn.	iz Benetke (via Červinjan)
5.35	pop. omn.	post. Dunaj, zveza z Gorico
7.45	zvc.	omn. iz Italije preko Kormina
8.30	brzovl.	iz Italije preko Kormina
9.—	—	Dunaj, zveza z Reko
11.35	omn.	iz Italije preko Kormina
10.38	pdp.	(samo v sredo) ekspres iz Ostende

Državna železnica.

Odhod od Sv. Andreja

6.30	pdp.	Hrpelje, Ljubljana, Dunaj, Beljak
8.45	—	Hrpelje, Rovinj, Pulj, Dunaj
4.50	pop.	Hrpelje, Divača, Rovinj, Pulj, Dunaj
7.45	—	brzovl. Pulj, Divača, Beljak, Dunaj
2.30	—	Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih).

Dohod k sv. Andreju.

8.05	pdp.	Divača
9.35	—	Pulj, Rovinj
11.15	—	Hrpelje, Ljubljana, Dunaj
6.15	zvc.	Pulj, Rovinj, Dunaj, Ljubljana
9.50	—	brzovl. Pulj, Rovinj, Dunaj
9.25	—	Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih).

Furlanska železnica.

Odhod iz Trziča:

7.48	pdp.	1.53, 6.25 pop. preko Červinjana v Italijo
10.42	—	in 10.48 zvečer do Červinjana.

Dohod v Trziču:

7.20, 9.45,	predp.	5.48, 10.33 pop. iz Italije preko Červinjana, 1.35 pop. iz Červinjana.
-------------	--------	--

Odhod in prihod parnikov.

V Žavljje preko Sv. Marka, Šklednja, Sv. Sobote, Milj ob 7.15, 9, 11.30 predp. 2.15 pop. Prihod 8.—, 10.— predp. 12.10, 3.25, 4.45 pop.

V Milje 8 (pošta), 9.30, 12 (pošta) predp. 2.30, 4.15 (preko Sv. Marka) 6.15 pop. Prihod 7 (preko Sv. Marka), 8, 9.30 (pošta) predp.; 1.30, 3.30 (pošta), 5.30 pop. Ob ned. in prazn. 8 (pošta), 9.30, 12 (pošta) predp.; 3.—, 4.30, 7.15 pop. Prihod: 6.30 (preko Sv. Marka) 8.— 9.30 (pošta) predp., 2.—, 3.45 (pošta) 6.30 pop.

V Koper 7.50 predp., 12.05 (pošta) 3.—, 4.15 (pošta) pop. Dohod 6.45, 9.— (pošta) predp. 1.30, 3.— (pošta). Ob ned. in prazn. 7.50 predp., 12.05 (pošta), 5.— pop. Dohod: 6.45, 9.— (pošta) predp., 4.— (pošta) pop.

V Piran preko Izole 12.30, 3.— pop. Dohod preko Izole 6.30, 7.— predp. Ob ned. in prazn.: 11.30 in opoldne. Dohod: 6.30, 7.— zjutraj (parnika „Istria“ in „Portorose“).

V Umag vsak dan razen nedelj ob 4 pop. Dohod 6.— zjutraj.

V Rovinj preko Pirana, Cittanove, Poreča vsaki pond., sredo, petek 7.30 zj. Dohod torek, četrtek, soboto ob 7. uri zjutraj.

V Pulj preko Pirane, Cittanove, Salvore, Poreča, Vrsara, Rovinja in Fasane ob 6.45 zjutraj vsak dan. Dohod 2 pop.

V Miramar 10.45 predp. 3.15 pop. Dohod 1.30, 6 pop.

Assicurazioni generali

V TRSTU.

(Društvo ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti požaru, zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavnica in rezerva dne 31. decembra 1893.	gld.	58,071,673-84
Premije za poterjati v naslednjih letih	—	30,541,700-64
Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1894.	—	169,929,625-03
Plačana povračila:	—	—
a) v letu 1894.	—	9,737,614-48
b) od začetka društva do 31. decembra 1894.	—	292,401,706-51

Letni računi, izhaz dosedaj plačanih odškodovanj, tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančnejša pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva: Via della Stazione št. 888/1 v lastnej hiši.

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

Alessandro Levi Minzi v Trstu
Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, zrcelih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franco vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti stavijo se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunajo.

Anka Bogdanović

je danes ob 3. uri popoldne, previdena sè svetotajstvi za umirajoče, po dolgi mučni bolezni v Gospodu zaspala.

Neutolažljivi podpisani, potrjeni od žalosti, javljajo to prebitko zgubo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem.

Dragi zemski ostanki pokojnice se odpeljejo v četrtek dne 18. t. m. ob 3. uri popoldne v sprevodu iz hiše žalosti v ulice Piccolomini št. 2.

TRST, dne 16. januarja 1900.

Ivan in Katarina Umek, stariši.
Ema poročena Bartel, sestra.
Ivan, Artur, Rudolf in Milan Umek, bratje.

Ante Bogdanović, soprog.
Milena, hči

Mate in Dumica Bogdanović, tast in tašča.
Srečko Bartel, svak.
Mary Umek, svakinja.

VABILO.

Podpisana vabi uljudno sorodnike, znance in prijatelje k sv. maši zadušnici, ki se bo za dušo moje predrage in nepozabne matere,

MARIJE udove de VITTORIS

darovala v četrtek dne 18. t. m. ob 10. uri predp. v cerkvi Blažene Device Pomočnice (Sv. Anton stari).

V TRSTU, dne 17. januarja 1900.

Helena de Vittoris.

Več vagonov

finega suhega bukovega oglja je na prodaj. Več o tem izve se pri L. Habatu v Zagorji ob Savi.

Dne 30. decembra 1899. odprl sem nov

Restaurant Centrale Pilsen
v Via Torrente št. 10

z vrtom in kegljiščem, razsvetljenim z elektr. lučjo Plzensko pivo iz zadrudne pivovarne v Plznu in bavarske Reichenbräu v Kulmbachu.

Tu- in inozemska vina prve vrste. Izvrstna kuhinja. Točna postrežba. Zmerne cene.

Rafael Güttner voditelj.

FILIJALKA
BANKE UNION
V TRSTU

e peča z vsemi bančnimi in menjalnimi posli,

kakor:

a) Vsprejema uplačila na tekoči račun ter jih brestuje:

Vrednostne papirje:

po 2 ¹ / ₂ %	proti 5 dnevni odpovedi
— 2 ¹ / ₂ %	— 12 — — —
— 3 ¹ / ₄ %	— 4 mesečni — —
— 3 ¹ / ₄ %	— 8 — — —
— 3 ¹ / ₂ %	— 1 letni — —

Napoleone:

po 2 ¹ / ₂ %	proti 20 dnevni odpovedi
— 2 ¹ / ₂ %	— 40 — — —
— 2 ¹ / ₂ %	— 3 mesečni — —
— 3 ¹ / ₂ %	— 6 — — —

Tako obrestovanje pisem o uplačilih velja od 25 oziroma 2. avgusta naprej.

b) Za giro-conto daje 2¹/₂ % do vsakega zneska; izplačuje se do 20,000 gld. a cheque; za več zneske treba avizo pred opoldansko borzo. Potrčila se dajajo v posebni uložni knjžici.

c) Zaračuna se za vsako uplačilo obresti od dne uplačila in naj se je to zgodilo katero si bode uradnih ur. Sprejema za svoje conto-currentiste, inkase in račune na tukajšnjem trga, menjice za Trst, Dunaj, Budimpešto in v drugih glavnih mestih; jim izdaja nakaznice za ta mesta ter jim shranjuje vrednostne papirje brezplačno.

d) Izdaja vrednice neapeljske banke, plačljive pri vseh svojih zastopnikih.

e) Kupuje in prodaja vsakovrstne vrednostne papirje ter iztirjava nakaznice, menjice in kupone proti primerni proviziji.

Gostilna „Gambrinus“

v ulici Rossetti je odprta do 4. ure zjutraj vsakokrat, kadar je v gledališču Rossetti ples

Anton Kramberger.

Sveže mleko.

Mlekarska zadruga v Zagorju ob Savi bi oddajala tržaškim mlekarnam, proti zavezi in kaveiji, franko kolodvor Trst več sto litrov svežega mleka na dan. Mleko vsaki dan dvakrat sveže. Na razpolago tudi najfineje pastérizirano surovo maslo za čaj.

Vstopnina 20, otroci 10 kr.

MEJNARODNI PANORAMA

TRST - Borzni trg 14 - TRST
Od 15. do 21. januarja
Jako zanimivo potovanje preko Reviere. Nizza, Monte Carlo, Monaco, Cannes, San Remo, Igralnica v Monte Carlo itd.
Vstopnina 20, otroci 10 kr.

Petje najslavnejših umetnikov

Najboljša domača zabava
FONOGRAFI
NAJIMENITNEJŠIMI CILINDRI
The Anglo-Italian Commerce-Company v Milann.
Izključno zastopstvo za Avstro-Ogersko ima:
Premovani grafični zavod E. Freisinger
v Trstu, Corso št. 2.

Acquedotto 21.

VELIK PANOPTIK

Ivana Hermann-a

poznani že po svojih umetnihi in mehaničnih podobah, izloženih ob urodu lokala. Največji izbor mojsterskih del iz mehanične plastike. Vse podobe so od voska izdelane v naravnih velikostih od največjih umetnikov sedanega in ka Non plus ultra mehanične umetnosti.

VSEBINA:
Avstrijski cesar, rimski papež, deklica s pevajočimi pticami, umirajoči ranjeni vojak, trptičenje device itd. Vse se giblje, kakor da bi bilo živo. Posebnost: Posnetek od vosku Tletne The Spotted Girl afrikanskega plemena, ki bo živa izložena letos na pariški razstavi. Panorama: Bursko-angelska vojna, potapljanje Burginon, špansko-amerikanska vojna itd.

Vsak dan od 9. zjutraj do 10. zvečer
Vstopnina 10 nvč.
Vojaki in otroci . . . 5 „

Pozor!

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi priporočam svojo bogato zalogo in prodajalnico vsakovrstnega jedilnega blaga, ki se nahaja v ulici Piloni št. 4, vogal ulice Giulia. Blago najboljšje vrste in vedno sveže. Cene zmerne in postrežba točna.

Razpošiljam blago tudi po pošti na deželo. Priporočuj se za mnogobrojne naročbe, beležim spoštovanjem uduai

Hanibal Škerlj trgovec.

Orkestralne in druge godbe

Govori in deklamacije izvrstnih dramatikov